

Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet för förtroendevalda

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Gäller för:
Stadens alla nämnder och styrelser

Diarienummer:
SLK-2025-01038

Datum och paragraf för beslutet:
2026-11-29 § 16

Dokumentsort:
Riktlinje

Giltighetstid:
Tillsvidare

Senast reviderad:
-

Dokumentansvarig:
Stadsledningskontoret,
avdelningschef säkerhet
och beredskap

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna riktlinje.....	4
Vem omfattas av riktlinjen	4
Bakgrund	4
Lagbestämmelser	4
Koppling till andra styrande dokument	4
Stödjande dokument	4
Riktlinje	5
Inledning	5
Definitioner och avgränsningar	5
Fördelning av ansvar	5
Kommunstyrelsen.....	5
Nämnd och styrelse.....	6

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Denna riktlinje syftar till att tydliggöra ansvarsfördelningen i Göteborgs Stads nämnder och styrelser beträffande förtroendevaldas personsäkerhet.

Vem omfattas av riktlinjen

Denna riktlinje gäller tills vidare för Göteborgs Stads nämnder och styrelser.

Bakgrund

Genom tillägg i kommunallagen infördes 2025-07-01 en skyldighet för kommuner och regioner att förebygga att en förtroendevald utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. Den nya lagstiftningen avser endast förtroendevalda som fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid, bland annat kommunal- och regionråd..

Lagbestämmelser

4 kap. 18a § kommunallag (2017:725)

Koppling till andra styrande dokument

Styrande dokument	Koppling till denna riktlinje
Göteborgs Stads säkerhetspolicy	Beskriver nämnder och styrelserns ansvar i det övergripande säkerhetsarbetet i vilket personsäkerhet utgör del.
Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet	Motsvarande riktlinje för anställd personal.

Stödjande dokument

Stadsledningskontorets ansvarar för att tillhandahålla stödjande dokument för att underlätta nämnder/styrelserns arbete med att förebygga att förtroendevalda utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld när dessa fullgör uppdrag för Göteborgs Stad som förtroendevalda.

Riktlinje

Inledning

Sedan den 1 juli 2025 har kommuner och regioner ett tydligare ansvar för trygghet och säkerhet för de förtroendevalda som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid. Kommuner och regioner ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att en förtroendevald utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. En utgångspunkt ska vara att allt sådant som kan leda till ohälsa eller olycksfall ska ändras eller ersättas så att risken för ohälsa eller olycksfall undanröjs. Kommuner och regioner ska förvissa sig om att en förtroendevald har den utbildning som behövs och vet vad han eller hon behöver göra för att undgå riskerna för hot och våld. Av förarbetena till tillägget framgår att den grupp förtroendevalda som träffas av bestämmelsen är de som fullgör sitt uppdrag på minst 40 procent av en heltid, men att variationer kring en sådan gräns kan motiveras av lokala förhållanden eller av det särskilda fallet och att det är kommunerna och regionerna själva som avgör var gränsen ska gå.

Utgångspunkten i Göteborgs Stad är att skyddet gäller för alla förtroendevalda i Göteborgs Stad när de representerar staden. Skyddet behöver vara proportionerligt och rimligt ställt till behovet i nämnder och styrelser.

Definitioner och avgränsningar

Med förtroendevalda åsyftas i detta dokument politiker som är ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder och bolagsstyrelser. Ledamöter i bolagsstyrelser är inte förtroendevalda i kommunallagens mening, dock bör utgångspunkten vara att personsäkerhetsarbete ska bedrivas på samma sätt för ledamöter i styrelser som för förtroendevalda i nämnder utefter behov. När ledamöter och ersättare i nämnder och styrelser omnämns i detta dokument fortsättningsvis kallas således samtliga för förtroendevalda.

Fördelning av ansvar

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda, samordna och följa upp det personsäkerhetsrelaterade arbetet för förtroendevalda.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att de förtroendevalda i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige får den utbildning som behövs så att de kan agera för att undgå riskerna för hot och våld. Därtill ansvarar kommunstyrelsen för att ta fram stödjande dokument inom området samt att uppdatera politikerhandboken med praktiskt stöd till alla förtroendevalda.

Förutom ansvaret för det säkerhetsrelaterade arbetet för förtroendevalda på en övergripande nivå ansvarar kommunstyrelsen även för det som nedan åligger

nämnd/styrelse när det gäller personsäkerhet för förtroendevalda i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Stadsledningskontoret i rollen som kommunstyrelsens förvaltning, stödjer kommunstyrelsen i dessa uppdrag.

Nämnd och styrelse

Säkerhetsarbetet ska vara behovsstyrt och proportionerligt, med tyngdpunkt på förebyggande åtgärder. De förtroendevalda i nämnd/styrelse uppmanas att vara aktiva i det förebyggande säkerhetsarbetet samt att ta del av säkerhetsrelaterad information, övning och utbildning som tillhandahålls i kommunens försorg.

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att genomföra en riskanalys utifrån sitt ansvarsområde och med utgångspunkt från denna genomföra nödvändiga åtgärder. Riskanalysen behöver även beakta om det finns förtroendevalda, utöver de som fullgör uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, som löper risk för att bli utsatt för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld när denne fullgör sitt uppdrag för nämnden/styrelsen. Riskanalysen ska genomföras årligen samt därutöver vid behov.

För att fullgöra nämndens/styrelsens ansvar inom området ska en säkerhetsansvarig¹ utses. Kontaktuppgifter till säkerhetsansvarig ska finnas tillgängliga och vara kända av de förtroendevalda i nämnd/styrelse samt för säkerhetsorganisationen inom övriga nämnder och styrelser.

Nämnd/styrelse ansvarar även för att:

- Säkerställa att samtliga förtroendevalda i den egna nämnden/styrelsen erbjuds utbildning i personsäkerhet i samband med varje ny mandatperiod eller vid behov. Utbildningen anpassas utifrån nämndens eller bolagens ansvarsområde och identifierade risker.
- Säkerställa att det finns rutiner som anger vilka åtgärder som ska vidtas om förtroendevald blir utsatt för våld eller hot samt tillse att den utsatte får tillgång till råd och stöd.
- Inför sammanträden i nämnd/styrelse genomföra en riskbedömning och eventuella säkerhetshöjande åtgärder utefter behov.
- Dokumentera händelser av hot och våld mot förtroendevalda i egen nämnd/styrelse och följa upp inträffade händelser. Uppföljningen utgör underlag till kommande riskbedömning.
- Skyndsamt informera stadsledningskontoret om allvarigare händelser av hot och våld som inträffat i nämnden eller styrelsen.
- Årligen rapportera inträffade händelser av hot och våld till stadsledningskontoret.

Politiska ärenden och sakfrågor kan flyttas från en nämnd/styrelse till annan nämnd/styrelse, förtroendevalda kan dessutom sitta på flera olika förtroendeuppdrag och hotbilder kan därmed bli överförda. Det är viktigt att nämnder/styrelser samverkar när detta sker.

¹ Motsvarande säkerhetschef i Göteborgs Stads säkerhetspolicy